

Prie Velikije - Luki sunaikinta 22-ji sovietų armija

Per kelas dienas trukusias kovas bolševikai čia neteko 40.000 užmuštyų, 30.000 belaisvių ir 400 patrankų. Pats Velikije-Luki miestas buvo paimtas po karštų kautynių

IS VYRIAUSIOSIOS FIURE-
RIO BŪSTINĖS. VIII. 27. DNB. Vyriausoji kariuomenės vadovybė praneša: Ketas dienas trukusioje kovoje tarp Smolensko ir Ilmeno ežero į rytus nuo Velikije-Luki buvo apsuptos ir sunaikintos sovietų 22-sios armijos masės. Pats Velikije-Luki miestas po karštose kovos taip pat buvo paimtas. I mūsų rankas pateko 30.000 belaisvių ir 400 patrankų. Nepaprastai dideli kruviniai priešo nuostoliai siekia daugiau kaip 40.000 užmuštyų.

IS VYRIAUSIOSIOS FIURE-
RIO BŪSTINĖS. VIII. 27. DNB. Vyriausoji kariuomenės vadovybė praneša: Velikije-Luki miestas buvo paimtas puolimu. Netoli Dniepro žiočių į pietus nuo Kijevo buvo nugalėtas vakariniam Dniepro krante dar užsilikusiu priešo jėgų priešinimas.

I rytus nuo Velikije-Luki ketas dienas trukusiose kovose buvo apsupta ir sunaikinta sovietų 22-sios armijos masė. I mūsų rankas pateko daugiau kaip 30.000 belaisvių ir 400 patrankų. Nepaprastai dideli priešo nuostoliai siekia daugiau kaip 40.000 užmuštyų.

Tarp Ilmeno ežero ir Suomijos ilankos, o taip pat prieš Taliną ir suomij fronte karo veiksmai toliau vyksta sėkmengai.

Karo léktuvai sudavę sunkių smūgių prieš kariuomenės telkiniams, esantiems į rytus nuo Kijevo, ir į vakarus nuo Maskvos ir Leningrado apylinkėse išardė geležinkelio linijų tinklus.

Kovos léktuvu junginiai Suomijos ilankoje nuskandino keturis sovietų kariuomenės transporto laivus bendro 9.000 brt. Kitus keturis kariuomenės transporto laivus labai apgadino. Bombinis pataikė į vieną naikintuvą ir į vienos flosilių vado laivą. I kitus du naikintuvus į rytus nuo Žvejų pusiasalio buvo sėkmengai numesta bombų. Laivai sunkiai apgadinti.

Kovoje prieš Didžiąją Britaniją léktuvai pereita naktį bombardavo Anglijos rytų krantose esančių uostų įrengimus ir aerodromus. Britų léktuvams bandžius vakar dieną iškristi į Vokiečių ilanką ir pulti Lamanšo krantus,

britai neteko 23 léktuvų,
iš kurių 11 oro kovose. Kitus 4 nu-

mušė sargybos laivai. Zenitinės patrankos ir minininkas numušė po 3 léktuvus, jūrų artilerija — 2. Vokiečių kovos léktuvams puolant naktį į rugpiūčio 26 d. britų laivyno atramos punktą Aleksandriją, vokiečių bombos padarė didelį nuostolių uostui ir geležinkelį įrengimams. Britų léktuvai pereita naktį kai kuriose vakarų ir pietvakarių Vokietijos vietose kaip, pavyzdžiu, Koelno gyvenamajame kvartale, numetė sprogdinamųjų ir padegamųjų bombų. Zenitinės patrankos numušė du britų bombonešius.

BERLIN. DNB. Iš visos eilės aplinkybių Wilhelmstrassės sluoksniuose gaunama išpūdžio, kad Iranas užpulomas yra ne tik seniai planuotas, bet ir kad

tas puolimas pravestas su Jungtinė Valstybių žinia.

Cia, pavyzdžiu, nurodomas vienas lordo Beaverbrooko pareiškimas, kad buvę jau nuo seniai paruošti tankai transportui per Priešakinio Rytus. Be to, turima omoneyje, kad jau prieš kelas savaites į Teheraną buvo pasiusta daugelis Jungtinė Valstybių korespondentų. Atkrepiamasis demėsis ir į „Daily Express“ rugpiūčio 5 d. nr. tilpusi išsireiškimą, pagal kurį buvę tiksliai planuojama, kaip suteikti sovietams pagalbą kaip tik šiam kampe. Sie ir kiti reiškiniai, kompetentingų vokiečių sluoksninių nuomone, susirina išsitikinimą, kad Rooseveltas negalėjo būti nepainformuotas apie tai, kas dabar vyksta Irane.

Obé to, Churchillis aiškiai pabrėžė, kad per jo susitikimą su Rooseveltu nebuvo nė vieno žemės galvo, apie kurį jie nebūtų išskalbėję. Tu pačių sluoksninių manymu, esant tokiomis aplinkybėmis, Jungtinė Valstybių prezidentui netikėti vaudinti Piloto rolo, kuria, kaip atrodo, jis norėtu suvaldinti. Rooseveltas turėtų, kaip tuose sluoksniuose pabrėžama, kaip tik dabar pasinaudoti geriausia proga įvykdinti jo paties paskeibetus nuostatus, tai yra, suteikti užpultajam kraštui tais nuostatais pažadėtā pagalbą ir savo draugams uždėti agresoriaus antspaudą. Tas faktas, kad jis nieko nedaro, leidžia daryti išvadą, jog

su tokiu triukšmu paskelbtoji aštuonių punktų deklaracija tikrenybė yra ne daugiau kaip tas, ką juose ižūrėjo vokiečių sluoksniai, būtent: blesfas ir sau pavyzdžio neturėjimas farsas.

Japonijos pareiškimas ir Maskvos atsakymas

HELSINKIS. B. S. tūrė radio žiniomis, ja, onu ambasadorius Maskvoje Tatekava padarė užsienių reikalų komisarui Molotovui pareiškimą. Tatekava pareiškė, kad

japonų vyriausybė dėl žibalo ir benzino iš Jungtinė Valstybių siuntimo į Sovietų Sąjungą pateko į labai keblią ir sunkią padėtį.

Daugiausia dėl to, kad šie transportai gabenamei labai netoli Japonijos krantų. Japonų ambasadorius praše sovietų vyriausybės į tą klausimą atkrepti rimta dėmesį. Kaip praneša sovietų radžias, užsienių reikalų komisaras Molotovas japonų ambasadoriui pareiškė, kad sovietų vyriausybė per savo ambasadorių Tokijoje Smetaniną rugpiūčio 23 d. japonų užsienių reikalų ministeriui Tojodai perdaivė tokį pranešimą: Sovietų vyriausybė laikosi nuomonės, kad japonų vyriausybė neturioti jokių pagrindo nerimti.

Sovietų vyriausybė japonų vyriausybės mėginiama struktūrų normalius prekybos santykius tarp Sovietų Sąjungos ir Jungtinė Valstybių laikysianti nedraugišku aktu.

TOKIO. DNB. Domei patvirtinta, kad japonų vyriausybė padariusi demaršą Sovietų Sąjungoje dėl Jungtinė Valstybių léktuvų benzino gabėniu į Vladivostoką. Taip pat, pasak japonų agentūros, tokiai pat žingsnis padarytas Jungtinės Valstybės. Ta proga ypač nurodoma tai, kad laivų keliais eina arti Japonijos pakraščių, ir į tą faktą,

kad ši pagalba Sovietų Sąjungai susidėda iš aukštos rūšies léktuvų benzino.

Domei iš patikimų šaltinių praneša, kad maždaug 10 milijonų galonų aukštos rūšies léktuvų benzino jau yra pakeliui iš Jungtinė Valstybių į Sovietų Sąjungą.

Keturi pakrauti laivai rugpiūčio viduryje išplaukė iš Jungtinė Valstybių vakarų pakraščių.

TOKIO. DNB. Dėl Japonijos vyriausybės žingsnio Maskvoje ir Vašingtone ryšium su Jungtinė Valstybių léktuvų benzino gabėniu plukdyme į Vladivostoką laikraštis „Tokio Niši Niši“ praneša, kad Japonija šioms valstybėms pareiškusi savo rimčiausią susirūpinimą. Laikraštis „Kokumin Šimbun“ pareiškia, kad užsienių reikalų mi-

nisteris Tojoda todėl ēmėsi šio formalaus žingsnio, kadangi japonų vyriausybė negali abejingai žūrėti į šį benzino gabėniu turint galvoje jos pageidavimą išlaikyti taiką Rytų Azijoje. „Jomiuri Šimbun“ pabrėžia, kad Japonija dėl arti Japonijos teritorijos vydomų plukdymų turinti atkrepti rimčiausią dėmesį ir pageidauja, jog vyriausybė, be formalinių diplomatinijų žingsnių, tuo pat metu imtusi „kitų tinkamų priemonių“.

TOKIO. DNB. Japonų vakarienai laikraščiai didelėmis raidėmis skelbia protestą prieš skystojo kuro siuntimą iš Jungtinė Valstybių į Vladivostoka. Laikraščių antraštėse pareiškiamas, kad protestas esas išpėjimas, nes Japonija tokiu dalyku negalėsianti ramiai toleruoti. Čia esas paliečiamas japonų imperijos prestižas.

Poznanėje teisiami 28 lenkų policininkai, kurie nužudė 350 vokiečių

POSEN. DNB. Poznanėje šiuo metu posėdžiuoja specialus teismas, į kurį patrauki 28 buvę lenkų policininkai, kurie, prasidėjus Vokietijos ir Lenkijos konfliktui, lydėjo nuo Gnezeno iki pat Varsuvos vieną Vokietijos piliečių būrių ir kurie

kalitinami nužudę daugiau kaip 350 vokiečių.

Iš tardomųjų parodymų susidaro pasibaisėtinės vaizdas, kaip vokiečiai per tą, kaip jis buvo pavadin-

tas, „pragaro žygį“ buvo kalkinami. Liudininkai vienbalsiai pareiškė, kad lenkai jau iš anksto buvo susitarę sunaikinti visus jų vedamus vokiečius.

Žudymai buvo atlikti tamsoje. Be jokio pasigalėjimo buvo užmušami nuo kelionės iš vargo, atsiliauk vokiečiai.

Kaskart buvo pranešama, kiek žmonių užmušta. Priėjus prie Varsuvos, iš voros prysakio pasigirdo: „Leitenantas išako: visus sudaužyti!“ Prie Mory sargybiniai imėti į dar likusią gyvų vokiečių tarpar rankines granatas, užmušdami 72 žmones. Šiuo metu tebeina pakvesti 120 liudininkų tardymas.

VOKIEČIU HIMNO 100 METU SUKAKTUUVES

FALLERSLEBENAS. DNB. Vokietijos himno autorius Heinricho Hoffmanno von Fallerslebeno gimtajame mieste vakar buvo pradėtos himno 100 metų sukaktuvų iškilimės. Gauleiteris Telschowas pasakė kalba, kurioje nūžymėjo himno „Deutschland, ueber alles“ kelią per ši šimtmetį.

tovė. Kanaquino ruože britų ir indų kariuomenės daliniai, nugalėjė pasipriešinimą, už mė Gilaną.

AMSTERDAMAS. DNB. Reutero paskelbtame britų oficialiniam pranešime apie karinius veiksmus Irane pranešama, kad Abadan šiaurėje, užimta Marido vie-

Vyr. Irano kariuomenės vadovybės komunikatai

TEHERANAS. DNB. Vyriausijo Irano kariuomenės vadovybės būdingi tikriesiems anglų ir sovietų išveržimai: Persiją motyvams. Ypač pažymimi pasiskymai, iš kurių matyti anglų džiaugsmas, kad jie dabar paima į savo kontrolę Persijos naftos laukus ir svarbius sausumos susiseikimo kelius tarp Egipto, Sirijos ir Indijos — iš vienos pusės, ir Indijos, Persijos ilankos ir Sovietų Sąjungos — iš kitos. Gyvai komentuojamas ir anglų pasakymas, jog tame krašte, į kurį ikelia koja vokiečiai, neutralumo néra“.

Berliner Boersenzeitung“ šiuo reikalui rašo: „Vargiai begalima dar aškiai pasakyti, kokias motyvus Anglijos vadovavosi. Bet negaliama aškiai pasakyti ir to, kad Anglijos čia yra padariusi brutaliai demonstracijai prieš visas neutralias valstybes. Juo būdin-

no, Kassriširano, Daftchanė, Abadano, Benderšapuro, Kassrišano kryptimis. 4. Sovietų jūrų pajėgos puolė Kaspijos jūros pakrašius, o anglų jūros pajėgos — Bendersapurą ir Khoranchahrą. 5. Visi karališkosios Irano armijos vienetai visur, kur tik susidurė su priešu, kiek galint kiečiau kovojo ir gynė sienas. Vakaru fronte Irano armija sunaikino du šarvuotus automobilius, kas su mažino britų žygiamimo tempą. 6. Visose fronto kryptyse, rytuose, šiaurėje ir vakaruose gyventojų moralė yra labai gera, ir visi nori stoti į armiją, kad valėtu dalyvauti tévynės gynime.

BOLŠEVIKU LÉKTUVAI ROM-
BARDUOJA ATVIRUS IRANO
MIESTUS

TEHERANAS. DNB. Seniausias Teherano laikraštis „Iran“ prane-

ša, kad sovietų aviacija gana stipriomis pajėgomis bombardavo atvirus Persijos miestus Azerbaidžano provincijoje, be to, — uosta Pahlavi Gazianą ir miestą Kasviną, padarydama gana didelių medžiaginių nuostolių ir labiau augu civilinių gyventojų tarpe. Laikraštis rašo, kad ypač dideli nuostoliai padaryti Pahlavi uoste. Be to, laikraštis pažymi, kad anglų ir sovietų priešišku veiksmu negalima esą suderinti nei su moraliniais, nei su kariniais principais. Persija niekuomet nesirengusi su kuria nors valstybe kariauti. Vienintelis persų politikos tikslas esas išlaikyti taiką ir ramybę.

STOCKHOLMAS. DNB. Reutero paskelbtame britų oficialiniam pranešime apie karinius veiksmus Irane pranešama, kad Abadan šiaurėje, užimta Marido vie-

Prie Dniepropetrovsko buvo atkakliausiai kovoja vyras prieš vyrą

BERLIN. VIII. 27. DNB. Per kovas, užimančius Dniepropetrovską, vienas vokiečių pėstininkų pulkas smarkiomis kautynėmis užėmė sovietų dar ginamą Berlino miestą, esančią prie Dniepro žiočių. Taip sriūti vokiečių pėstininkai buvo tanku be šurminiu patranku paramos išveržę per išrūstus minų užtvarus. Per įvykusias prie namų ir vyras prieš vyrą kautynes vokiečių kariai palaužė nepaprastai atkaklį bolševikų priešininkai. Su rankinėmis granatomis, automainių pistoletais ir ant šautuvų uždėtajais duruvaus vokiečių kariai turėjo užimti ir išvalyti kiekvieną namą ir kiekvieną gatvę. Čia vėl pasirodė vokiečių kariu apmokymo ir ju kovojo būdo pranašumas bei nenugalima ju puolimo dvasia. Šioje kovoje tas vokiečių pėstininkų pulkas sunaikino penkis sovietų batalionus, kuriuos rėmė dar pionieriai ir artilerija. Buvo paim' a i nelaisvė 1.500 sovietų karių. Be to, nenustatytas bolševiku skaičius krito gatvėse.

BERLIN. VIII. 27. DNB. Vokiečių aviacija rugpjūčio 26 d. persekiavo į šiaurės rytus nuo Dniepropetrovsko besraukiančius bolševikus ir padarė sovietų daliniams įvairaus kalibro bombomis ir kulkosvaidžiais dideliu nuostoliu užmuštais ir sužeštais. Cernigovo srityje vokiečiai be palivoro puolė kariuomenės telkinius, lauko pozicijas, stovyklas ir sunkvežimių vyras. Visur buvo pastebėta, kad vokiečių ginklai turi nepaprasto pašekimo.

Antradienį stiprios vokiečių aviacijos pajėgos padarė dideliu nuostoliu bolševikų transporto ir karo laivams Suomijos įlankoje, o Dniepre bombomis buvo nuskandinta arba smarkiai sužalojta daug krovinių ir transporto laivų. Be sėkmings vokiečių kovos lektuvu veikimo prieš bolševikų laivus, sustiprinimus ir kariuomenės telkinius, vokiečių oro pajėgos antradienį vėl ypač bombardavo sovietų susisiekimo linijas. Rugpjūčio 26 d. vėl buvo smarkiai suardytas Konoopo-Briansko geležinkelio tinklas. Po smarkiai puolimui prieš keletą toje srityje esančių stocių jų įrengimai liko visiškai sunaikinti. Užpultuojant traukinį vagonus užsidegė ir užtverė svarbius ruožus. Sėkmings buvo bombarduotos ir geležinkelio linijos bei mazgai Pečorilės srityje. Sovietų antradienį vien tik orokautynėse neteko vieno 98 lektuvų.

BERLIN. VIII. 27. DNB. DNB agentūrai pranešama, kad rugpjūčio 26 d. Dniepropetrovsko vokiečių artilerija sėkmings apšaudė sovietų pozicijas rytiniam upės krante. Artilerijos sudiniamis patakius, buvo sunaikintas vienaš žarvuočių traukinys ir viena sovietų geležinkelio patranka. Granatomis vokie-

Zinios ir Rytų fronto

čiai pataikė į vieną municipijos traukinių, kuris, įvykus didžiausiam sprogimui, išlekęs į ora. Už kelių šimtų metrų nulėkė įvairios skeveldros, vagonų dalys, suardytai bėgiai ir pabėgiai. Municipijos traukinių likučiai visiškai sudegė, nuola bevykstant sprogimams. Vokiečių artilerijos ugnis sovietų pėstininkams padarė nepaprastai didelius nuosoliai. Buvo smarka ugnimi išskaidytą ir sunaikintą daug paruoštų kovų prieš pėstininkų vienetus.

BERLIN. VIII. 27. DNB. Rugpjūčio 26 d. Dniepropetrovsko vokiečiai, kanonierės panaudodami, mē-

gino stoili kovą ir apšaudyti vokiečių pozicijas. Per tą ju meginiama vokiečių artilerija ir vokiečių pėstininkų šaulių bei kulkosvaidžių ugnis nuskandino 15 sovietų kanonierius.

BERLIN. VIII. 27. DNB. Vienos vokiečių divizijos fronto ruože rungčiū 26 d. įvyko smarki vokiečių ir sovietų artillerijos dvikova. Bolševikai buvo labai užmaskavę savo artillerijos pozicijas. Vokiečių baterijos tučiuojau prisiartino prie sovietų pozicijų, kurios buvo smarkiai apmėtytos sunkiomis granatomis. Vokiečių artillerijos pabūklams šaudant, buvo nutildytos viena po kitos sovietų baterijos. Iš viso teje vietoje visiškai sunaikintos penkios sovietų baterijos.

Amerika į Čungkingą siunčia karinę misiją

VAŠINGTONAS. DNB. Rooseveltas padarė pareiškimą spaudai, patvirtindamas, kad į Čungkingą bus pasiusta Jungtiniai Valstybių karinė misija. Ji išvyks maždaug už dviem savaičių susipažinti su karine padėtimi vietoje. Ši misija nustatysianti, kurių karo medžiagų reikalingą Čungkingui ir kokiu būdu jas būtų galima geriausiai būdu pristatyti. Rooseveltas pridurė, jog misijos tikslas bus tokis pat, kaip savo laiku į Maskvą pasiustos Jungtiniai Valstybių delegacijos. Dėl siunčiamų į Čungkingą medžiagų Jungtiniai Valstybių vyriausybė, kaip pažymėjo Rooseveltas, tarsis su Anglija dėl Burmos kelio. Minėtos JAV karinės misijos vadu, kaip jau buvo pranešta, buvo paskirtas generolas pulkininkas Magruderis. Jis

vietai kokių nors taikingu noru.

TOKIO. DNB. Laikraštis „Yomiuri Šimbun“ rašo dėl žinios apie Jungtiniai Valstybių karinės misijos pasiuntimą į Čungkingą: „Tai yra ne kas kita, kaip Roosevelto demonstracija, kuria siekiama grasinti Japonijai ir atskirti ją nuo ašies valstybių. Jungtinės Valstybės remia Sovietus ir Čungkingą, siekdamos įtraukti tas valstybes į prieš Japoniją sudarytąjį apsupimo žiedą. Norėtume žinoti, ar Jungtinės Valstybės iš viso turi kokių nors taikingu noru.“

ROMA. DNB. Prieš kelią dieną pradėjo veikti Strombolio ugnikalnis. Pelenų ir akmenų liečius, lydimas smarkiu požeminiu smūgiu, sukelė keliais gaisrus vnuogynuose.

Šiaurėje vokiečiai paėmė Luga — antrą svarbų susisiekimo mazgą

BERLIN. VIII. 26. DNB. Rugpjūčio 24 d. fronte tarp I'meno ir Peipuso ežerų

vokiečių kariuomenė paėmė Lugos miestą

Kelias dieną užtrukusioje kovoje vokiečių kariuomenės daliniai pralaužė Lugos susitrimų sistemą ir čia esančias lauko pozicijas. Šių kovų bėgyje buvo prašalinta 9.200 minų ir užimta 112 sovietinių baterijų, kurie dalinai buvo ypatinai sustiprinti betoninėmis sėno-

mis ir padengti šarvų kupolais. Iki šiol turimomis žinomis, kovose dėl Lugos buvo palmata 2.300 belaisvių, 51 šarvuociai ir 46 patrankos buvo pagrobtos ar sunaikintos.

I vokiečių rankas pateko dėli sovietų karo medžiagos, lengvai iš suniukių ginklų kiekiai. Paėmus atkakliai greta Lugos miesto, i vokiečių rankas pateko kiltas svarbus susisiekimo kelių mazgas.

Ta atkaklumą, kuriuo bolševikai gynė šį vos 20.000 gyventojų turintį miestą, paaiškina iš jo užėmės svarbumas. Mieste yra keletas didelių lentpilių, metalo fabrikų ir cheminės pramonės įmonių. Netekė Lugos, bolševikai netekė ir prie jo esančio svarbaus sovietų lėktuvų atrimos punkto.

BERLIN. VIII. 26. DNB. DNB patyrė, kad

prie Talino esančiuose bunkerių ir lauko pozicijose so-

vietai parodė atkaklų priešinėjimą.

Nepaisydami to, vokiečių pėstininkų ir pionierių vienetai išveržė giliai į sovietų priešinimosi linijas. Bolševikai čia panaudojo savo karo laivyno vienetus, kurie iš jūros megino paremti sausumoje vykstančias kovas.

Vokiečių artillerija padegė vieną sovietų kreiserį ir du mažesnius karo laivus.

BERLIN. VIII. 26. DNB. Vokiečių smingamieji kovos lektuvaliai šiandien suomių fronte labai smarkiai bombardavo stambius sovietų kariuomenės telkinius ir jų motorizuotas voras. Talino srityje bombomis buvo sunaikinti bolševikų lauko susitrimimai ir artillerijos pozicijos, be to, išsprogdinti municipijos sandėlių.

Sovietų junginiai šloje srityje turėjo nepaprastai didelius nuostolių žmonėmis ir me-

džiaga. Naktį į rugpjūčio 26 d. buvo bombarduoti svarbius kariuomenės telkiniai Černigove. Didelis stambaus kalblo sprogtamuojų bombų kiekis padarė didelius nuostolių. Tūkstančiai padegamųjų bombų sukelė didelius gaisrus.

NUO RYTŲ KARO BĖGA... DIDŽIULIAI ERELIAI

MADRIDAS. VIII. 26. DNB. Nevaros provincijoje buvo pastebėti keli būriai didžiulių uolų erelių, kurių sparnų plotus buvo didesnis negu trys metrai. Sie ereliai buvo puoleti aviu bandas ir padarė joms didelius nuostolių. Ereliai nuo ganyklų išskaidė policijos šuviai. Manoma, kad šie uolų ereliai čia atsidangino iš Rytų Europos, iš kur juos išvijo karaž, o ypatingai lektuvų motorų užgesys.

Deputatu rinkimai

Salė pilna žmonių. Šnekasi jie tarpusavy ir laukia mitingo pradžios. Reikia rinkti depuatus į Aukščiausiąją Tarybą. Reikia išrinkti „geriausius iš geriausiuosius“.

Pagaliau, bent valandą pavėlavęs, jaunas, lieknas vaikinas pradeda:

— Tai vot, taip sakant, mes ščiajau ir susirinkome.

— Mes jau prieš valandą čia aėtome, — kažkokas neklaužada, matyti, antityribyškai nusiteikęs, pačiukė draugu pirmuininkui.

— O aš, draugai, kaip mato, atėjau tik dabar, — visiškai nekaltau veidu atkarto draugas pirmuininkas.

— O kadangi atėjau, tai ir susirinkimą — mitingą laikau atidaryti. Kas prieš? Nėra. Tėsimė toliau. Toliau seka prezidiumo sudarymas. Prašau siūlyti kandidatus.

Pasigirdo kandidatais i prezidiu-

ma siūlomu pavardės. Visa eile pavardžiu. Iš to sarašo draugas pirmuininkas parinko dvi ir pabrėžė „en užiaist ūko“ balsavimo Galvičius ir Goldšteinė užėmė garbingas vietas už stalą, apdengto raudonu šilklu.

— Norėjau pasakyti, kad plojimas sukoncentruotas į atskira punkta, būtų daug išpūdingesnis ir,

— Gal kas nori papildyti?

— Galima? — kažkas pasišauna įneši pataisus.

— Prašau, prašau. Dabar laisvė, visi gali kalbėti, ką nori.

— I dienovarke reiktu įtrauktis plojimą atskiru punktu!

— Galima, be, ar nebus perdaug kvalia? — susiūlpnā draugas pirmuininkas.

— Kvalia tai tikrai bus, bet garantuoju, kad nuo šios kvailės kūnų nė kiek nenubluks...

— Ką draugas tuo nori pasakyti? — pirmuininkas ne juokais išplečia akis.

— Norėjau pasakyti, kad plojimas sukoncentruotas į atskira punkta, būtų daug išpūdingesnis ir,

— Ir sekreterius papildė darbu-

— Toliau, taip sakant, garbės prezidiumo sudarymas. Manau, kad į jį pakviesime Stalina, Molotovą, Timošenką ir kitus didžiuosius vyru, kurii čia néra.

— Cia néra ir mūsų direktoriaus. Gal ir ji galėtų pakviesi į garbės prezidiumą?

— Trupu per menkas sėdėti greita didžiojo tévo. Be to, nieku nepasižymėjës, — pirmuininkas ne labai nori direktoriaus.

— Kaip tai nepasižyméjës? Jau vien partijos reiškiamas pasižymėjimas jis pažymi. Be to, paskaitykiti „Tiesoje“, su kokiui liūdesiu jis rašë, kad kažin kokiam kooperatyve buožė išrinktas į valdybą. Aš manau, kad mūsų direktores yra modernūs sovietų pramonės miestai, kuriems Maskva buvo suėikusi įvairių privilegijų, ir kurie drauge

mokyti švilpti... Esą, iškilmingais momentais tai būtina. Švilpimas, esą, visa susirinkimo turinį pagrindinės. Bet švilpėjas buvo kuklus, neprisipažino, o kadrau skyrius — negabus, neraduo.

— Toliau sekė kandidatų į deputatus biografijų pasakojimas.

Deputatus apibūdino tas pats lieknas vaikinas.

— Sniečius — geriausias lieknas draugas. Lieknis jis myli, todėl mes jis ir siūlome kandidatūrą į deputatus. Jis, kaip žinote, buvo kalėjime, Smetona jis kankino ir t.t. Bet nėra to blogo, kuris neišleidžia į gerą, ir atvirikšdai. Aplamai, Sniečius yra visai bravo, apie jį nieko negaliama pasakyti blogo, taip pat ir gero...

Budžinskienė — moteris. Ji gabi moteris. Buvo darbininkė, dabar direktoriė. Tai jrodo, kad jis ir politiskai tinka.

— Maskvoje galės tinkamai su-

tvarkyti kojinaičių reikalus, todėl visos moterys už ją turi balsuoti...

Aišku, nuo tokio išsamaus pasa-

kojimo daug kažė snausti. Pre-

legenui bekalbanai, atėjo Budžinskienė, ir prelegentas, nežemiško susižaudinimo pagautas, pareiškė:

— Nors Budžinskienė ir atėjo,

jos gyvenimą vis tiek pabaigim...

Po šio pareiškimo pasigirdo griausinė aplodismentas. Miegusieji nubudo ir jokiu būdu negalėjo suprasti, kodėl susirinkimas taip vienbalsiai pasisako už dr. Budžinskienės gyvenimo pabaigimą.

Kadangi balsavimų rezultatai ir rezoliucijos buvo iš anksto paruoštinos, o jas paskaičius, žydeliai padolo, taip tiek šiai punktai nebuvė sustota.

— O dabar sekė plojimo valandėlė, — pareiškė dr. pirmuininkas. — Prašau ploti.

Tačiau buvo mirtina išyla.

— Kodėl neploja? Neišpildysme susirinkimo dienotvarkęs, — nejuokais susirūpinę pirmuininkas.

— Kad neturime už ką ploti! — kažkas pareiškė.

— Aš siūlau ploti už dr. pirmuininko žioplumą, — sušuko kažkas toli užnugaryje, ir tuo pati pabaigimo aplodismentai.

Suprantama, jei žioplumas madoje, pagerbtai jis reikia.

KRONIKA

PLECIAMA VILNIAUS RADIOFONO PROGRAMA

Vilniaus radiofono programa nuolat plečiama ir tobulinama. Investos valandėlės ūkininkams, jų metu daromi įvairūs pranešimai iš žemės ūko srities. Sekmadieniais ūkininkams duodama ir meninė programa, kurią atlieka mažasis lietuvių muzikos ir dainų ansamblis — Filharmonijos liaudies ansamblio geriausios jėgos.

LTN. STEPAS BUTRIMAITIS.

vežamas į Sov. Rusiją, pabėgo ir dabar gyvena Žiežmariuose. Tuo būdu „Laisvė“ Nr. 45 paskelbtas išvežtųjų sąrašas vienu asmeniu sumažėja.

VILNIUJE REGISTRUOJAMI KARO ATBEGELIAI

Ryšium su Vilniaus miesto burmistro pranešimu dėl karo atbėgelių registravimosi šiuo metu septyniuose policijos paskirtuose punktuose vyksta intensyvi registracija. Atbėgėliai skuba registratorius.

VOKIEČIU KALBOS PAMOKOS

Valstybinė Leidykla jau išleido I-mą sasiuvinį aktualaus vadovėlio Deutsch-litauische Gespräche im Sender Kaune.

Vokiškai - lietuviški pasikalbėjimai transliuojami per Kauno radią. Sasiuvinio kaina Rb. 1.—

Nerukus išsels ir kiti trys sasiuviniai. Vadovėlis gaunamas visuose knygynuose ir laikraščiu kloskuose.

655(1)

Bolševikinė veikla miškuose

Vos ižengus Sovietų armijai Lietuvon, pasipylė spaudo visa eilė straipsnių, kad būvusieji krašto tvarkytojai išnakinę miškus, kad iš iš mišku plotai buvę netvarkinti išskirsti ir neracionaliai naudoti.

Nepraėjus 3 mėn. nuo to triukšmo, Žemės Ūkio Liaudies Komisaro mišku urėdams buvo duotas išsakymas, pasiruošti 1940 — 41 metų kričimo sezonui, nes „liaudies“ rei-

kalavimai statybinės bel kuro medžiagos esą labai dideli.

Tuoju buvo pradėta kirsti dviejų metų kirtimo norma, tai yra dvigubai tiek, kiek normaliai numatyta. Ipušėjus kirtimo darbus, buvo sušauktas urėdų suvažiavimas Vilniuje ir Kaune ir vėl išsakymas kirsti kiek galima daugiau. 1940 — 41 metų žemės miško kirtimas vyko tikrai bolševikišku tempu; be jokio apskaičiavimo, be biržių ar rėzimo,

be samatos ir be jokio rūšiavimo. Buvo kertami ištisi kvartalai nežūrint, ar tas miškas brandus ar ne, ir ar jis bus galima kokiam norėikai naudoti. Nukirsti medžiai beveik nebuvu rūšiuojami: užteko medžių nuleisti nuo kelmo ir atpiaučti viršūnę.

Dabar kai kurios girių ir atskirų miškų urėdijos yra kone iš išskirtos. Miškininkų specialių apskaičiavimų yra išskirsta — išnaukinta 150.000—180.000 ha ploto.

Geležinkelio stotyse, sandeliuose, pakelėse ir miškuose matome milžiniškus kiekius rastų ir malkų. Toji medžiaga, begulėdama miške ar sandelyje, per ištisa pavasarį ir vasarą prieš saulę, vėja ir lietu suplyšo, pamėlynavo. Didele jos dalį sunaikino medžių kenkėjai.

Dar liūdnėsnis likimas tos miško medžiagos, kurį buvo atleista naujakuriams, nes pastarieji, gavę medžią, vėliau neturėjo teisės trobesi atskirai statyti: jie buvo verčiami telktis į kolektyvinės sodybas. Dabar toji naujakuriams atleistojai medžiaga guli pameškėse, pakelėse ir grioviouose, nenužievinti ar visa kenkėjų sugadinta. Arčiau Vokietijos sienos, buvusių miškų, ruošdamiesi pulti Vokietiją, bolševikai krito ištisai, palikdami žmogaus aukščumo kelmus prieš ankai apsaugai.

Dabar, žinoma, belieka tikė is, kad iškirstojai miško medžiaga visai nenueis nėkais, bus kuo naudinčiausiai suvartota.

SPORTO NAUJIENOS

SEKMADIENI FUTBOLO RUNGTYNĖS

Sekmadienį, rugpjūčio 31 d., Kauno stadione įvyks jėdomios futbolo rungtynės tarp Kauno rinktinės ir Kauno vokiečių kariuomenės dalinių ekipos. Kauno rinktinė sudaro še žaidikai: Skalskis, Kaminskas, Slyžius, Dzindziliauskas, Galvičius, Kersnauskas, Skeivys, Paberžis, Adomavičius, Jerosovas, Penkauskas. Jau turėjome programos stebeti dvejas Feldkommandantur — Luftwaffe rungtynes, kurios pankamai nusakė vokiečių futbolininkų pajėgumą. Dėl to reikia laukti, kad sekmacių susitikimas su Kauno rinktine bus nuotinkamas ir sukelia didelio susidomėjimo žiūrovų tarpe.

FUTBOLININKAI IR KREPŠININKAI I MARIJAMPOLE

Sekmadienį Kauno futbolininkai ir krepšininkai vyksta į Marijampolę, kur susitiks su vėlesnių sportininkais. Kai žinome, marijampolėčiai neseniai viešėjo Kaune ir ta proga pasivietė kauniečius atsigriebimose rungtynių. Kauno „sportininkų“ kvietimai priėmė ir sekmacių vyksta į Marijampolę tokiu sudėčiu: futbolininkai: Stankevičius, Grabažius, Gelažius, Maskaliūnas, Tevelis, Brazauskas, Če-

pavičius, Baltrimavičius, Jankauskas, Sabaliauskas, Paulauskas, Andriuskevičius, Pilkauskas, Cinkas; ir krepšininkų ekipa paskirti: Puzinauskas I ir II, Norkus I ir II, Ralkevičius, Vilkėnas, Paranciūnas.

FUTBOLININKU TRENIUOTĖ

Penktadienį, rugpjūčio 29 d., Kauno stadione renkasi visi futbolininkai, kurie numatyti sekmacių rungtynėms su vokiečių kariu daliniuose ir taip pat vyksta į Marijampolę. Treniuotės pradžia 18 val.

GIEDRYS — VILNIAUS TENISO MEISTERIS

Vilniaus teniso pirmenybėse pirmaja vieta iškovojo Gedrys, baigėsi lengvai nugalėjęs Jakutį 6:2, 6:3, 6:4. Prieš tai Gedrys laimėjo prieš Zornį 4:6, 7:5, 6:4 ir Jakutis neturėjo vargo prieš Zkarševskį 6:2, 6:4.

IMTYNIU PIRMENYBĖS BUS VOKIETIJOME

Ateinančiu metu klasinio stillaus Europos imtynių pirmenybės numatomos pravesti Vokietijoje. Paskutinės šios rūšies pirmenybės buvo 1939 m. Oslo mieste. Nuo numatyto šiai metalui laisvojo stilijus Europos pirmenybliu atsiskyrta. (D.N.B.)

Demonstracijos Kaire prieš Iraną užpuolimą

ROMA. DNB. Kaire, El Azharo universitete, didžiausioje islaminių auklėjimų ištaigoje pasaulyje, kaip Stefano agentūra per Ankarą iš Kaiko patyrė, britų Irano užpuolimo proga ivyko studentų demonstracijos. Vienas Egipto studentas priminė tai, kad Irano kronprincesė yra Egipto karaliaus sesuo, ir pabrėžė, kad kiekvienas Egiptietis į britų jėgas aktą prieš Iraną žūri taip, lyg jis būtu nukreiptas prieš patį Egiptą. Kada vienas arabų studentas iš Palesti-

nos priminė apie arabų kankinius Palestinoje, jvyko prieš anglus nukreiptos demonstracijos, kurias veltui mėgino sulaiakyti kai kurie ulemai (teologijos ir teisės mokslo laipsnis). Kadangi žinia apie studentų demonstracijas greitai pasklidė aplinkiniuose gyvenamuosisse kvartaluose, prie El Azharo vartų susirinko didelė minia, kuri prisijungė prie demonstrantų. Demonstracijos nukrypo į El Muschio žydų kvartalą, kuriame jas išsklaidė policija.

Vien tik kalbos nieko nedaro

ARGENTINOS KATALIKU LAIKRASTIS KRITIKUOJA ROOSEVELTO — CHURCHILLIO PAREIŠKIMĄ

BUENOS AIRESAS. VIII. 26. DNB. „Geras pavyzdis“, taip pavaidina savo ilgesnį straipsnį katalikiškas laikraštis „Pueblo“, aiškinamas Roosevelto ir Churchillio pareiškimą. Pirmiausia laikraštis nurodo, kad „pasipūtė idealistinis“ pareiškimo pobūdis reikalingas smulkesnio tyrinėjimo ir pabrėžia, kad, tarp kitokų, anglų Sirijos aneksija, taip pat Jungtinii Valstybių Grenlandijos okupavimas ir Vitudinės Amerikos ašramos bazių įsijigimas blogai derinas su šiuo pareiškimu. Toliau Rooseveltas ir Churchillis reikalauja visoms tautoms konstitucijos laisvės tuo pačiu, kai „vokiečių nacių režimas“ turi būti nugalėtas. Tuo būdu

Vokietijai, kuri ramiai pakenčia Anglijos ir Amerikos demokratines konstitucijas, neduoda teisės pasirinkti. Pažadėtas priėjimas prie žaliavų iki šiol trim galingomis tautomis buves uždraustas. Taip pat dabartinė blokada, į kuria įveliama ir Ibero Amerika, nerodo jokio „kilnais ūkinio bendradarbiavimo“ ženklo. Kaip galima suprasti jūrų laisvę, kada Jungtinės Valstybės visais būdais stengiasi tuo pačiu metu dominioti Atlante ir Ramiajame vandenyno. Dėl tautų laisvės pagalau nuo domo į Egiptą ir Indijos padėtį. Baigdamas, laikraštis konstatoja, kad vien tik kalbos nieko ne padaro.

B. L. k. plk. Iln. Antanas Skirkstukas, gyvenas Teichwolframsdorf zu Windisch, Erhol. Heim Thür. W., praneša savo giminėms, gyvenantiems Mozuriškių k. (prie Veiverių), kad visa jo šeima yra sveika.

Elektro .monteris, taisau radio, įrengiu kambariuose elektra ir taisau. Duonelaičio, Nr. 20, b. 2. Saladiūnas.

Šio mėn. 19 d. pamesta maisto korteles Jadvygos Jamulevičiutės, gyv. Apuolės g-vė 20. tarp Zarasų ir Apuolės g-vių. Sažininga radėja prašau gražinti „I Laisvė“ administracijai.

Skubiai reikalingas patogus kambarys su baldais arba be baldų mieštose centre.

Siūlyti darbo valandomis tel. Nr. 22447, Vaičiui.

Reikalinga rūpestinga auklė, galecti savistovai atlikti visus namu ruošas darbus. Atlyginimas 80—100 Rbl. mėn. Kreiptis 15—20 val. Patoleikis 48, but. 1. Tel. 29475.

633(1)

Kas žino kur randasi

KRIŪNAS JONAS, sūn. Petro, gimes 1920. II. 22 d., tarnavęs Lietuvos kariuomenę, inžinerijos bataliono, Raudonojo armeijoje buvo paskirtas į 304 š. pulku ir prieš karą buvo komanduotas į kursus Rygon.

Ieško tėvą Kriūnus Petras, gyv. Kėdainiuose.

Tarp Raudondvario ir Kudrėnų 1941. VIII. 26. pamesta pilkos spalvos piniginė su pinigais ir dokumentais. Sažininga radėja prašau gražinti bent dokumentus. Raudondvario savivaldybė, Agromonui,

642(1)

Reikalinga namų ruošai darbininkės keturių asmenų šeimai. Gali būti ir ateinant. Kreiptis: Linksmakalnis, Kometu g-vė 7 arba tel. 28723.

643(1)

Mazai šeimai tuoju reikalinga mylinčių vaikus namų darbininkės Savanorių prospe. 48, but. 2.

654(1)

Iešau sargu vietas arba prie centralinio šildymo pečkuriu. Siūlyti „I Laisvė“ administracijai, dėl J. P.

645(2)

Reikalinga namų ruošai darbininkės keturių asmenų šeimai. Gali būti ir ateinant. Kreiptis: Vienioliu 12b (prie klinikų).

657(2)

Skubiai reikalinga tarnaitė. Kau-

nas-Sančiai, Kranto alėja 116.

659(1)

Radijo programa

PENKTADIENIS, VIII. 29.

6.00 Malda, dienos mintys, laikas, pranešimai, tolimesnė dienos programma. Rytinis koncertas; 6.40 Mankštata; 7.00 Žinios vokiečių kalba; 7.15 Koncertas; 8.15—9.15 pertrauka; 9.15 Žinios; 9.30 Koncertas; 10.10 Rytų Lietuva; 10.30 Du šiauriečiai: Griegas ir Sibelius; 11.30 Vilniaus barokas; 11.50 Lietuvių liaudies saimojus; 12.00 Varpų muzika iš Karo muziejaus. Tolimesnė dienos programma. Vidutinės koncertas; 12.30 Žinios vokiečių kalba; 12.45 Koncerto tesinys; 14.00 Žinios vokiečių kalba. Koncertas; 15.00 Žinios vokiečių kalba. Po žinių — pertrauka iki 16.00 val.; 16.00 Garsų paradas; 17.00 Žinios vokiečių kalba; 17.15 Žinios iš laikraščiu, pranešimai; 17.40 Mūsų mažiesiems. „Mikis ir vėl čia“; 18.00 Tarp dieviškumo ir gyvenimo. Vagnerio kūriniai. Dalyvauja op. sol. Vladislava Grigaitienė; 19.00 Žinios iš fronto. Vyriausios vokiečių vadovybės pranešimai ir žinios vokiečių kalba; 20.15 Žinios; 20.30 Vokiškai lietuviams; 20.45 Patarimai ūkininkams; 21.00 Programa rytdienai; 21.05 Operėcių muzika; 22.00 Žinios vokiečių kalba. Po žinių — šokių muzika; 23.00 Programos pabaiga.

AKC. BENDROVĖ „VALGIS“ perka visokais kiekiuais bulves ir daržoves. Moka aukščiausias kainas. Teliautatis: „Valgio“ B-vės Ūkio ir Tiekiimo Skyriuje, Laisvės Al. Nr. 29 a.

622(3)

SKELBIMAS

Kauno Pramoninių Gaminų Prekybos siuvyklai esančiai Daukanto g. 13 nr. reikalingi vyr. rūbų siuvėjai ir specialistai. Kreiptis ten pat.

Kauno Pramoninių Gaminų Prekyba

656(2)

SKELBIMAS

Kauno Pramoninių Gaminų Prekybos siuvyklėje, esančioje Daukanto g-vė. Nr. 13 priimamų moterų rūbų užsakymai. Siuvyklėje dirbanties Trejienės siuvyklės personalas užsakymus atlieka greit, gražiai ir gerai.

Kauno Pramoninių Gaminų Prekyba

656a(2)

Su bolševikiniu „mokslu“ atsisveikinant

Rugpjūčio mėnesio pabaiga su savim atneša akademinę nuotaiką. Po poros dienų pradės mokslo pradžios ir kitos mokyklos. Visas mokyklas apima tam tikras mokslo pradas arba turinys. Cia nereikia kalbėti, kas yra mokslo turinys, ko turėtų jaunieji žmonės mokyklose išmokti. — Viso to, ko šiandien mokslo yra pasiekės. Tačiau bolševiku laikais mokslo turinys buvo suplakamas su dialektinio materializmo turiniu. Todėl, pradėjus mokyklą pradedant ir aukščiausiaja mokyklą baigiant, buvo skelbiama dialektinio materializmo išminis.

Pažiūrėkime, kas pasidarė su dialektinio materializmo tiesa, pradedant Marksui ir baigiant kitaip to materializmo (tikriau — bolševizmo) apaštala Engelsu, Leniniu ir Staliniu. Mokslo, pasaulis, gyvenimas pažengė pirmyn, o dialektinis materializmas stovi vietoje. Modernus mokslo nagrinėja naujus klausimus, o dialektiniam materializmui jokių naujų klausimų nėra. Viskas čia suvedama į keturias formules — taip pasakė Marksas, Engelsas, Leninas, Stalinas. Bet ką gi jie pasakė? Jie pasakė senų nuomonų, kurių galbūt, jų laikais turėjo vienas kitas vyras. Tačiau šiandien tos nuomonės pakito.

Ir iš tikro, šiandien mokslo tikrųjų sustojo ties idealizmo filosofijos durimis. Šiandien sakoma, kad pasaulyje reiškiasi kažkokia paslaptis, vis tiek, kuriuo vardu mes ją pavadinime: ar Hegelio Aukščiausios Idėjos vardu ar kaip kitaip; kad viso pasaulyje, arba visatos, vaizda tvaro tam tikra Idėja, kuri reiškiasi materijoje, kaip tam tikras galingas protas, kurio atspindį apjunta ir pradeda suprasti ar intuicija, ar bendra matematikos kalba, ir žmogaus smegenys.

Visai kitaip kiekviena klausimą mėgina aiškinti dialektinis materializmas. Cia nuo Markezo, Lenino niekas nepasikeitė. Cia neiškilo nei kosmogenijos naujų idėjų, čia neatsirado nei erdvės naujų savokų, čia nėra nei fizikos, nei chemijos naujų duomenų: čia viskas, kaip pasakė Marksas, Engelsas, Leninas, S'alinės. Svarbiausia, kad ir čia viešpataujant pats melas, koks ankskritai viešpataujant bolševiku propagandoje. Jie teigė, kad dialektinis materializmas naudojasi naujais mokslo duomenimis ir žiūri pasaulyje raidos vyksto, bet iš tikruju tik seka, kaip pasakė keturi minėtieji jo anaštales, kurie atvirai kalbant, moksliui niekados nieko nepasakė.

Todėl labiau negu keista pažinti mokslo tokios pasauležiūros turiniu, kur viešpataujant tam tikra diktatūra, nes kiekvienas privalo manyti taip, kaip tu keturiu pasakyta. Todėl nenuostabu, kad paprastas agitatorius ir tarybinės aukščiosios mokyklos profesorius baigia taip pačiais keturiu materializmo apaštalu paieškimais.

Juokinga priminti, kaip vieno agitatoriaus karta buvo pasakyta, kad visa tai, ką jis pasakė, patvirtina ir Markso, Engelmanno (atseit, buvusio Kauno alaus daržiklos vertėivio), na, ir Lenino bei Stalino raštai. Ir visoje kalboje nuolat buvo kartojuamas Engelmanno vardas. Aišku, kad agitatorius, aiškindamas nelaimingas teorijas, ir pats jas nelabai suprato. Ir dialektinės materializmas panašiai svačioja, lyg alaus truktelės, t. y., nemusimanydamas.

Mokslo turinys ir uždavinys yra ne tik nagrinėti, sakysime, penketą obolių forma ir turinį, skrybėlęs padarymo būdą ir medžiagą, crepe de chino atsiradimo istoriją ir varojimą. Žmogaus ir augalo biologija ir fiziologija, bet taip pat ir dviasios reiškiniai procesai. Dialektinis materializmas sako, kad smegenys yra aukščiausios rūšies materijos gaminys, tačiau nesugeba paieškinti, kain toji aukščioji materija a'sirado. Pavaliau, kas yra mintis: ar tai yra materija, ar tai yra kas kita. Kar-

Komunistų teroristų atentatas Versalyje

Šūviais sužeisti buv. ministeris Lavalis, tautinio judėjimo vadasis Deatas ir kt.

PARYŽIUS. VIII. 28. DNB. Per atentatą Versalyje dviem šūviais buvo smarkiai sužeistas buv. prancūzų ministeris pirmmininkas Lavalis. Tautinio judėjimo vadasis Deatas gavo vieną šūvį į dešinį šoną. Toliau buvo sužeistas vienas prancūzų pulkininkas ir vienas jaunuolis.

Nuikaltėlis 21 metų amžiaus vyras Paul Collet, kuris pastaruoju metu gyveno Caen, buvo suimtas. Jis paieškė, kad

tai padarės apgalvotai.

PARYŽIUS. VIII. 28. DNB. Dėl atentato prieš Lavalį dar pranešama: Nusikaltėlis buvo istojes savanoriu į legioną kovai su bolševizmu. Jis pirmiausia pareiškė, kad į legioną istojo, siekdamas atlikti šį atentatą.

PARYŽIUS. VIII. 28. DNB. Apie pasikėsinimą prieš Lavali ir kai kuriuos prancūzų legiono kovai prieš bolševizmą narius prancūzų vyriausybės vyriausiasis įgaliotinis okupuoja Prancūzijos teritorijai ambasadorius de Brionas padarė toki pareiškimą:

„Mes čia turime reikalą su terroristine organizacija. Su ja galima kovoti tik jėgos teise“.

VICHY. VIII. 28. DNB. Žinia apie atentatą prieš Lavalį Vichy paplito kaip vairas.

Prancūzų politiniuose sluoksniuose atentatas sukėlė didžiausią pasipiktinimą.

Šiuose sluoksniuose buvo pareikšta, kad į ši komunistų teroro aktą reikia žiūrėti ne tik kaip į smūgi vienos žymiausių prancūzų asmenybės gyvybei, tačiau taip pat kaip į reakciją prieš prancūzų vyriausybės prieš keliais dienas išleistą prancūzų valstybės gynimo įstatymą.

Atėjo aukščiausias laikas, kada reikia imti sprendžiamų priemonių prieš bolševizmą.

Paskutiniu dieną ivykiai įrodė, kad visos aplinkybės reikalauja drakoniškų įstatymų, kuriuos nutarė išleisti prancūzų vyriausybę.

PARYŽIUS. VIII. 28. DNB. Spauda aistrais žodžiais vieningai pamerk' a enata prieš buvusį ministri pirmmininką Pier Lavalį ir Marcel Deatą ir vadina „nauju baikšiu komunistiniu teroristu darbu“. Savo komentaruose laikraščiai a veria nusikaltimo užkulisius, „La France au Travail“ šį atentatą vadina „bailiu ir kvailu“ ir rašo, kad

jis priklauso prie daugelio teroro aktų, kurie padaryti Maskvos ir Londono pinigais.

„Maskvos — Londono nusikaltimas“ — tokia antrašte deda savo tik Amerikos tauta galinti nu-

komentarams „Cri de Peuple“, kuriuose laikraštis, tarp kitko, pareiškia, kad nusikaltimas turi simbolinę reikšmę. Tuo pat metu, kai Prancūzija su karine garbe istojo į Europos bendruomenę kovoti už kultūros reikalą, Londonas ir Maskva apginklavovo žmogžudį, kad tai sukliau dytų.

Prancūzija, atsakydama į ši atentatą, turi dar glaudžiau susitelkti aplink maršala ir visus tuos, kurie turi drąsos išlaivinti šalį į bausis tironijos, kurių nori primėti Londonas ir Maskva. „Oeuvre“ pareiškia, kad ambasadorius de Brionas išleistą prancūzų valstybės gynimo įstatymą.

viskas turi būti ko greičiausiai padaryta šaliai iš ši teroristų ir žmogžudžių išgelbėti.

PARYŽIUS. VIII. 28. DNB. Nakštį paskelbtame gydytoju biuleteneje sakoma, kad i Pierre Lavalį per vakardienos pasikėsinimą, kaip jau buvo pranešta, pataikė dvi kulkos, jis sužeisdamos. Pirmoji kulką išplėše jam žaidžią dešiniojo rankoje ir padarė dar kitą mažą žaidžią toje pat rankoje. Antrąjį kulką pataikė į krūtinę ir pasiliko žem auširdės. Marceliui Deat kulką pataikė į dešinį šoną. Mes čia turime reikalą su terroristine organizacija. Su ja galima kovoti tik jėgos teise“.

VICHY. VIII. 28. DNB. Žinia apie atentatą prieš Lavalį Vichy paplito kaip vairas.

Amerika kaupia milžiniškas karo atsargas

ROMA. DNB. Lordo Beavero brooko jam gržius iš Jungtinų Valstybių padarytas pareiškimas, kad Jungtinų Valstybių tiekmai Anglijai esą nepakankami, vietos politiniuose sluoksniuose, kaip

Stefelin agentūra praneša, sukelė didelio nusitebėjimo. Iš to pareiškimo daroma išvada, kad Amerikos politiką dominuoja užpakalinė mintis — praversi imperialistinę, gryna amerikietišką atsiginklavimo programą. Tatai esas vienintelis pagrindas, kodėl Jungtinės Valstybės šiuo metu Amerikos teritorijoje sudarančios milžiniškas karo medžiagos atsargas ir net atsakantiesi pilnai patenkinti sajungininkų anglų reikalus.

Vietos politiniai sluoksniai pabréžia, kad Amerika, be abejonių, kaupianti karo medžiagą ne prieš ašies valstybių invaziją, kuri, kaip yra pareiškės Duce, yra tiek pat neįmanoma, kiek ir ašies valstybių išveržimas į ménulį; to kaupimo tikslas esas, įgyvendinti Jungtinii Valstybių imperialistinius planus prieš Pietų Amerikos ir Tolimųjų Rytų valstybes. Jei lordas Beavero brookas sakas, kad

spresti ižengimą į karą, tai tatai, kaip Romos politiniuose sluoksniuose pabréžama, rodą, kad jis neabejoja, jog Amerikos tauta šiandien nepritarianti Roosevelto idėjomis.

Beavero brooko pareiškimas sudarė Romoje išpūdį, kad tai — netiesioginė anglų išpūjimas Baltiesiems Rūmams. Londonas norėja duoti Vašingtonui suprasti, kad Amerikos ginklų pramonė turinti dabar pirmo eilėje atsižvelgti į Anglijos interesus, ir kad pagaliau apie išstojimą į karą turinti spresti Amerikos tauta.

NEW YORKAS. DNB. Federatinis statistikos biuras Vašingtone praneša, kad per pirmuosius šių metų 7 mėnesius įvyko 2505 streikai, kuriuose dalyvavo 1.327.000 darbininkų ir dėl kurių buvo nustota 1.575.000 darbo dienų. — Vadinas, penkis kartus daugiau, kaip tuo pačiu praėjusiu metu laikotarpiu.

Atsistatydino Irano vyriausybė

TEHERANAS. VIII. 28. DNB. Teherano radijo žiniomis, Irano ministerių kabinetas praneša, kad dabartinė vyriausybė įteikusi savo atsistaudinimo pareiškimą. Karalius atsistatydinimą priėmė. Paskirę ministerijų sekretoriams pavesata tvarkyti reikalus, kol bus sudaryta nauja vyriausybė.

Iš visos Lietuvos

VILKAVIŠKIS

Pramoninių īmonių veikla

Daugumas pramoninių īmonių — keli malūnai, metalo išdirbinių fabrikas, aliejaus fabrikas, tabako fabrikas — išliko sveikos ir dabar jau dirba. Naujai atskuria žemės ūkio kooperatyvas „Žiedas“, kuris mieste jau turi apie 10 įvairių reikmenų parduojuvių. Be to, jis remontoja į savo būv. didžiuju parduojuvių patalpas, kuriose atidarys dar keletą parduojuvių. Remontojama ir keletas privačių namų.

Geras derlius

Rugpjūtį bei žieminių kveičių derlius Vilkaviškio apylinkėse šiemet geras. Juos suvalyti taip pat pasiekė. Dabar jau eina vasaraičių kveičių ir kito vasarojaus valymas. Vasarojuis taip pat geras. Gerai pa-augo ir linu, taip pat ir daržoviu.

SEDA

Istaigų ir īmonių veikla

Valsčius, teismas, policija, paštas, pieninė, kooperatyvai dirba normaliai. Prigimnazijoje, taip pat ir Linkiškū, (Sedos vls.) Žemės ūkio Mokykloje daug naujai stojačiu moksleiviu. Vietoje buvusių žydų īmonių veikia lietuvių tvarkomos parduojuvės ar amatinių dirbtuvės.

ALB. P.

Kaip anglai kadaise užkariavo Jamaikos salą

Ginklo jėga ar laimė?

Be abejonių galima tvirtinti, kad 1588 m., po Ispanų Armados, ties Anglijos pakraščiu, sunaikinimo, kur anglams daugiau padėjo laimė, o taip pat audra, abieju valstybių santykiai pasidarė ne kokie.

Dalykai nepagerėjo nei lordams veikiant, nei pačiam Protektorui. Todėl netenka stebėtis, kad Oliveris Cromwellis įsakė admiroliui Williamui Pennui ir generolui Venagles su 30 laivų ir užantspauduotu įsakymu pasiekti Vakarų Indijos salas ir pasižvalgyti, ar ten ko gero Anglijai negalima būtų laimėti. Jei Ispanija dar nebuvu paskelbusi karo ir jei su Esorialu buvo taikiai gyvenama, tai visa tai nieko nereikėt.

Kai 1655 metais laivynas pasiekė pirmąsias salas ir kai buvo atplėstas užantspauduotas įsakymas, admirolas ir generolas labai nustebė, kad jiems nebuvu nusta-

tya jokio griežto veikimo būdo, nes Cromwellio buvo leista gana plėčiai ir gana laisvai veikti. Be abejonių, Hispaniola (dabartinė Haiti sala) Puerto Rico, Cuba ir Cartagenos salos buvo numatytos užimti, tačiau tam tikrais sumetimais buvo sakoma, kad šiuose vandenye anglai ješko tik savo prekybai patikrinti rimto taško.

Frischenas Mutesas paliko Barbadoso salą, kuri 1652 metais taip pat buvo į angļų valdymo sajunga įterpta. Čia buvo susitvarkyta ir iš čia išplaukta prie Hispaniolos, kad galima būtų iš ispanų atimti svarbiausią salą.

Ar tai buvo karščio padarinys, ar karvedžiai buvo labai įsitikinę laimėsi, tačiau atsikito taip, kad ispanai įslipusius anglių grąžino į laivus. 1655 metų balandžio 14 diena buvo anglių daliniams nelaiminga. Angliai pradėjo veikti dvemis būriais, tačiau, neatlaiky-

ar gali Dievas sukurti tokį akmenį, kurio jis pats nebeįmėkeltų. Aišku, kad tokia prasme negaliama buvo klausti materializmo dialektiką, nes pasekmės būtų buvusių per skaudžios.

Po viso to išskiria ir mūsų mokyklas uždavinys sekti ir interpretuoti žinomus ir naujus mokslo duomenis, parangi žmones su sidomėti moksliu arba tarnauti moksliui, rasti, iškelti kuria nori nauja idėja, klausimą. Dabar nebereikės be jokios prasmės kartoti, kad visa tai pasakė Marksas, Engelsas, Leninas ir Stalinas... ir mokyklas darbas tikrai galės būti našus ir visuomenei naudingas.

dami kepinančios saulės ar ilgu žygį per smėlėtus plotus ir tankius miškus, atiteko ispanams.

Svajonė turėti Hispaniolą, arba Haiti, salą buvo dingusi. Taip pat su San Domingo sala nieko gero neišėjo, nes atsitraukiant nuo šios salos dar blogiai atsikito, negu nuo Hispaniolos. Tokiu būdu buvo praplaukta pro šalį ir Cubos ir Puerto Rico salų. Apetitas, kuris valgant turėjo padidėti, dabar buvo visai dinges.

Betgi kai kurie anglai sugalvojo išlipti Jamaikos saloje. Ir iš tikro čia anglams pasisekė, nors kūrė buvo prakišta. Nedidelį ir netikėtai užkluptų gyventojų skaičių nuginė į Mėlynusius per salą besitiesiančius kalnus, o turtą pasiemė sau.

Sugrįžus į Angliją, žinoma, nebuvo susilaikta numatyto susitikimo. Londono Toweryje Protektorius davė laiko pagalvoti, kas admirolo ir generolo padaryta gerai ir kas negerai. Pagaliau pats Oliveris Cromwellis galvojo apie tai, ką Pennas ir Venagles salose buvo padarę. Tačiau įspūdžiai, kad gali būti patenkintas. Jamaika buvo menkesnės reikšmės, bet užt atžymiai derlingesnė. Saloje buvo daug pietinių vaisių: bananų